

Europos Sąjungos
Taryba

Liuksemburgas, 2018 m. balandžio 16 d.
(OR. en)

7956/18

MAMA 59
CFSP/PESC 341
RELEX 318
SY 4

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2018 m. balandžio 16 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 7941/18 MAMA 58 CFSP/PESC 339 RELEX 316 SY 3

Dalykas: Tarybos išvados dėl Sirijos
– Tarybos išvados (2018 m. balandžio 16 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos 2018 m. balandžio 16 d. įvykusiame 3613-ame posėdyje Tarybos priimtos išvados dėl Sirijos.

TARYBOS IŠVADU DĖL SIRIJOS PROJEKTAS

1. Konfliktas Sirijoje įžengė į aštuntuosius nuolatinių ir plačiai paplitusių sumurto veiksmų, nesiliaujančių brutalių tarptautinės teisės pažeidimų, įskaitant žmogaus teisių ir tarptautinės humanitarinės teisės pažeidimus, kuriuos vykdo visos konflikto šalys, taip pat Sirijos režimo bei „Da’esh“ nuolatinio cheminio ginklo naudojimo metus. Sirijos režimui tenka didžiulė atsakomybė už katastrofišką Sirijos gyventojų humanitarinę padėtį ir kančias. Griežtai smerkiame Sirijos režimo vykdomą nuolatinį ir pakartotinį cheminio ginklo naudojimą, įskaitant neseniai įvykdytą išpuolį Dumoje, kuris yra šiurkštus tarptautinės teisės pažeidimas ir žmogiškojo padarumo nebuvimas. Šiame kontekste Taryba supranta, kad tiksliniai JAV, Prancūzijos ir JK įvykdyti aviacijos smūgiai prieš Sirijos su cheminiu ginklu susijusius objektus buvo konkrečios priemonės, kurių buvo imtasi siekiant vienintelio tikslo – užkirsti kelią bet kokiam tolesniam Sirijos režimo vykdomam cheminio ginklo ir cheminių medžiagų kaip ginklo naudojimui šalies gyventojų žudymui. Taryba remia visas pastangas, kuriomis siekiama užkirsti kelią cheminio ginklo naudojimui. Ši pozicija buvo pareikšta ES vardu Cheminio ginklo uždraudimo organizacijoje.
2. Šiame kontekste Taryba primena ankstesnes, konkrečiai –2017 m. balandžio 4 d. Tarybos išvadas dėl Sirijos, ir pritaria tam, kad Europos Sąjungos strategijos dėl Sirijos tikslai tebegalioja.

3. Pabrėžiame, kad turėtų būti pasinaudota dabartinė situacija siekiant atgaivinti procesą, kad būtų surastas politinis konflikto Sirijoje sprendimas. Europos Sąjunga dar kartą pakartoja, kad konfliktas Sirijoje negali būti sprendžiamas karinėmis priemonėmis. Nepaisydamas to, nuo praėjusių metų Sirijos režimas, remiamas jo sąjungininkų, Rusijos ir Irano, suintensyvino karines operacijas, neatsižvelgdamas į civilių aukas. ES kuo griežčiausiai smerkia visus tiek sąmoningai, tiek be atrankos vykdomus išpuolius prieš civilius gyventojus, civilinę infrastruktūrą, ligonines ir mokyklas. Nuolatinis sąmoningas atsisakymas suteikti prieigą humanitarinės pagalbos teikimui ir kliudymas ją teikti asmenims, kuriems šios pagalbos reikia, yra akivaizdus tarptautinių humanitarinių principų pažeidimas, kuris turi liautis. ES smerkia Rusijos remiamo režimo vykdomus agresyviuosius veiksmus, dėl kurių buvo nuniokota Rytų Guta, ir ragina nedelsiant nutraukti oro antpuolius, ypač Idlibe ir Sirijos pietuose. ES ragina visas konflikto šalis, visų pirma režimą ir jo sąjungininkus, nutraukti karo veiksmus, kad būtų užtikrinta prieiga humanitarinės pagalbos teikimui ir ligonių evakavimui, kaip vieningai susitarta JT ST rezoliucijoje 2401. Šiame kontekste politinio sprendimo perspektyvos dar labiau atitolinamos. Be to, dėl Šiaurės Vakarų Sirijoje Turkijos vykdomos karinės operacijos padėtis tapo dar sudėtingesnė, dėl jos prasidėjo intensyvus vietos gyventojų persikėlimas; tai yra dar viena didelė susirūpinimą kelianti problema. Todėl ES smerkia vadinamosiose deeskalacijos zonose nuolat vykdomus pažeidimus ir ragina Astanos laiduotojus – Rusiją, Iraną ir Turkiją – užtikrinti karo veiksmų nutraukimą ir garantuoti nekliudomą, saugią bei nuolatinę prieigą humanitarinės pagalbos teikimui visoje Sirijoje, taip pat vykdyti savo įsipareigojimus garantuoti karo veiksmų ir apsiausties nutraukimą visoje Sirijoje. ES pareiškia rimtą susirūpinimą dėl pranešimų apie socialinę ir demografinę inžineriją, vykdomą visose Sirijos teritorijose.

4. Dėl šių metų pradžioje prasidėjusios karinės eskalacijos dar labiau pablogėjo ir taip prasta humanitarinė padėtis Sirijoje. Konkrečiai, padėtis ypač pablogėjo Rytų Gutoje ir Idlibe. 13,1 mln. asmenų reikalinga pagalba ir jie susiduria su rimtomis apsaugos problemomis, 6,1 mln. buvo perkelta šalies viduje ir apie 3 mln. yra įstrigę apsiaustose ir sunkiai pasiekiamose teritorijose. Civilių gyventojų apsauga yra teisinė prievolė, moralinė pareiga ir skubiai sprendžinas klausimas. Didelį susirūpinimą taip pat kelia sprogstamaisiais įtaisais padaryta tarša. ES tebėra įsipareigojusi visoje šalyje gelbėti gyvybes ir palengvinti labiausiai pažeidžiamų asmenų kančias patenkinant jų poreikius. Skubūs prioritetai – civilių gyventojų apsauga, už kurią pagrindinė atsakomybė tenka Sirijos režimui, ir pagalbos teikimo laiku ir laikantis humanitarinių principų užtikrinimas. Šiame kontekste ES griežtai smerkia tai, kad konflikto šalys nuolat blokuoja humanitarinės pagalbos teikimą asmenims, kuriems jos reikia, įskaitant skubų ligonių evakavimą, arba atsisako suteikti prieigą tokios pagalbos teikimui, o Sirijos režimas nuolat perima medicinos priemones iš humanitarinių konvojų. Tai turi liautis. ES reikalauja, kad visos konflikto šalys, ypač Sirijos režimas, laikydamiesi tarptautinės humanitarinės teisės visoje šalyje užtikrintų nekliudomą, nenutrūkstamą, saugią ir nuolatinę prieigą pasiekti asmenis, kuriems reikia pagalbos, kur šie asmenys bebūtų. Palankiai vertindama tai, kad 2017 m. gruodžio mėn. buvo priimta JT ST rezoliucija 2393, kuria sudarytos sąlygos teikti tarpvalstybinę gyvybiškai svarbią pagalbą milijonams sirų, kuriems šios pagalbos reikia, ES dės visas pastangas, kad visiems gyventojams, kuriems reikia pagalbos, visoje Sirijoje būtų teikiama humanitarinė pagalba tiesiaisiais maršrutais. ES smerkia tai, kad civilių gyventojų marinimas badu naudojamas kaip karo metodas vykdant gyvenamųjų vietovių apsiaustis, ir tai, kad vykdomas priverstinis gyventojų perkėlimas – abu šie metodai gali būti prilyginti karo nusikaltimams arba nusikaltimams žmoniškumui. ES tęs intensyvią humanitarinę diplomatiją, be kita ko, 2-oje Briuselio konferencijoje, kad būtų išnagrinėtos visos galimybės pagerinti prieigą ir apsaugą, taip pat propaguojami pagalbos teikimo humanitariniai principai. Be to, ES pareiškia didelį susirūpinimą dėl blogėjančios humanitarinės padėties Šiaurės Vakarų Sirijoje, ypač Afrino regione dėl Turkijos karinės operacijos, ir pabrėžia, kad humanitarinėms organizacijoms turi būti nedelsiant suteikta saugi, nekliudoma ir tiesioginė prieiga humanitarinės pagalbos teikimui. Šiame regione ir visoje šalyje turi būti nedelsiant sudarytos sąlygos saugiam, savanoriškam ir oriam šalies viduje perkeltų asmenų ir pabėgėlių grįžimui.

5. ES pakartoja, kad bet kokiam ilgalaikiam konflikto sprendimui reikalingas tikras politinis pereinamasis procesas pagal JT ST rezoliuciją 2254 ir 2012 m. Ženevos komunikatą, dėl kurio susitarė Sirijos konflikto šalys JT vadovaujamo Ženevos proceso metu, ir tebėra įsipareigojusi siekti Sirijos valstybės vienybės, suverenumo ir teritorinio vientisumo. Šiame kontekste ES gerai vertina nenuilstamas JT specialiojo pasiuntinio Sirijoje Staffano de Misturos pastangas palengvinti visų atitinkamų JT ST rezoliucijų įgyvendinimą. Šiuo metu pirmenybė turėtų būti teikiama Sirijos vadovaujamo konstitucinio komiteto įsteigimui Ženevoje prižiūrint Jungtinėms Tautoms, ir turėtų būti skubiai imtasi tolesnių veiksmų, kad būtų sudaryta galimybė pradėti derybomis grindžiamą politinį pereinamąjį procesą. ES smerkia tai, kad Sirijos režimas JT vadovaujamose derybose laikosi trukdymo strategijos, ir ragina režimo sąjungininkus užtikrinti, kad Sirijos režimas visapusiškai dalyvautų šiame pagal JT ST įgaliojimus vykdomame procese. Europos Sąjunga dės visas pastangas, kad būtų remiamas taikus konflikto Sirijoje sprendimas. Galutinis ES tikslas – ilgalaikės taikos Sirijoje užtikrinimas.
6. ES toliau remia Sirijos politinės opozicijos konstruktyvų dalyvavimą Ženevoje vykdomame politiniame procese ir jos darbą su pilietine visuomene. ES remia visapusišką ir veiksmingą moterų dalyvavimą politiniame procese ir palankiai vertina opozicijos darbą siekiant šio tikslo. ES gerai vertina Sirijos derybų komisijos – vieningos įtraukios opozicijos delegacijos – darbą JT vadovaujamose derybose ir jos įsipareigojimą konfliktą išspręsti derybomis.
7. Sirijos ateitis – taika, demokratija, vienodos piliečių teisės ir teisinė valstybė. Europos Sąjunga toliau ryžtingai ir nuosekliai dirbs šia kryptimi dėl Sirijos žmonių. ES tęs bendradarbiavimą su Sirijos pilietine visuomene – pagrindiniais įtraukaus proceso suinteresuotaisiais subjektais – siekiant propaguoti demokratiją ir žmogaus teises remiant taiką ir stabilumą Sirijoje.

8. ES toliau remia Tarptautinės kovos su „Da’esh“ koalicijos pastangas ir pakartoja, kad tik tikras politinis sprendimas pagal JT ST rezoliuciją 2254 ir 2012 m. Ženevos komunikatą, kuriuo pašalinamos pagrindinės smurtinio ekstremizmo ir terorizmo priežastys, užtikrins ilgalaikį „Da’esh“ sunaikinimą Sirijoje ir platesniame regione. ES pabrėžia, kad visi subjektai Sirijoje daugiausia dėmesio privalo skirti kovai su „Da’esh“, kuri dar nėra baigta. Vienu iš prioritetų išlieka teroristinės organizacijos atgimimo prevencija. Siekdama prisidėti prie ilgalaikio „Da’esh“ sužlugdymo, ES dės stabilizavimo pastangas Tarptautinės koalicijos iš „Da’esh“ išvaduotose teritorijose Šiaurės Rytų Sirijoje. Įtraukus, nepriklausomas ir atstovaujamas vietos valdymas bus vienu iš svarbių veiksnių siekiant dėti visapusiškesnes, tvaresnes ir įtraukesnes europines stabilizavimo pastangas.
9. ES ragina visas konflikto šalis laikantis JT ST rezoliucijos 2268 paleisti visus asmenis, sulaikytus pažeidžiant tarptautinę humanitarinę teisę, ir daugiausia režimo kalėjimuose bei sulaikymo centruose laikomus politinius kalinius. Ji ragina pateikti informaciją apie priverstinio dingimo atvejus. Nepriklausomiems stebėtojams turėtų būti suteikta galimybė patekti į visas sulaikymo įstaigas Sirijoje. ES visapusiškai remia JT pastangas sudaryti sekretoriatą šiam klausimui spręsti vykdant Ženevos procesą.

10. Atskaitomybė ir pareinamojo laikotarpio teisingumas, grindžiami tinkamu procesu, kuris sudarytų palankesnes sąlygas tikram nacionaliniam susitaikymui, yra viena iš išankstinių ilgalaikės taikos Sirijoje sąlygų. Taryba pabrėžia atskaitomybės poreikį, o ES ir toliau pirmaus dedant pastangas atskaitomybės srityje ir nepaliaujamai sieks užtikrinti atskaitomybę už konflikto Sirijoje metu įvykdytus žiaurumus. Visi už tarptautinės teisės, visų pirma tarptautinės humanitarinės teisės ir žmogaus teisių teisės, pažeidimus (kai kurie iš jų gali būti laikomi karo nusikaltimais arba nusikaltimais žmoniškumui) atsakingi asmenys, įskaitant asmenis, vykdančius nusikaltimus prieš religines, etnines ir kitas grupes bei mažumas, turi būti patraukti atsakomybėn. Nebaudžiamumas už tokius nusikaltimus yra nepriimtinas, todėl ES toliau rems dokumentus dėl žmogaus teisių pažeidimų ir pastangas rinkti įrodymus siekiant ateityje imtis teisinių veiksmų. Šiuo atžvilgiu ES remia svarbų Tyrimų komisijos ir Tarptautinio nešališko ir nepriklausomo mechanizmo vaidmenį ir akcentuoja, jog svarbu intensyviau bendradarbiauti ir suteikti jiems pakankamų finansinių išteklių, kad jie galėtų tęsti savo gyvybiškai svarbų darbą siekiant užtikrinti atskaitomybę Sirijoje. ES pakartoja raginimą padėties Sirijoje klausimą perduoti spręsti Tarptautiniam baudžiamajam teismui. Kol nėra tarptautinio teisingumo galimybių, baudžiamasis persekiojimas už karo nusikaltimus pagal nacionalinę jurisdikciją, kai jis įmanomas, yra svarbus įnašas siekiant užtikrinti teisingumą. ES ir jos valstybės narės yra visokeriopai įsipareigojusios užkirsti kelią nebaudžiamumui ir sieks nagrinėti galimybes imtis suderintų veiksmų, kad būtų užtikrintas teisingumas konflikto Sirijoje metu įvykdytų tarptautinės teisės pažeidimų atžvilgiu. ES toliau svarstys tolesnes ribojamąsias priemones Sirijai tol, kol bus tęsiamos represijos.

11. ES pakartoja griežtai smerkianti Sirijos režimo ir „Da’esh“ įvykdytą pakartotinį cheminio ginklo naudojimą, kaip patvirtino Cheminio ginklo uždraudimo organizacija (ChGUO) ir JT bendro tyrimo mechanizmas ir pranešė Tyrimų komisija. Be to, ES yra susirūpinusi dėl nuolat gaunamų pranešimų apie pastaraisiais mėnesiais režimo įvykdyto cheminio ginklo naudojimo Rytų Gutoje ir kitose Sirijos teritorijose atvejus, įskaitant naujausius pranešimus apie pražūtingą cheminį išpuolį Dumoje. ES pabrėžia esanti itin susirūpinusi dėl Cheminio ginklo uždraudimo konvencijos ir visuotinio uždraudimo naudoti cheminį ginklą pažeidimų Sirijoje. ES visapusiškai remia ChGUO faktų nustatymo misijos darbą toliau nagrinėjant pranešimus apie cheminio ginklo naudojimą ir Deklaracijų įvertinimo grupės darbą toliau nagrinėjant trūkumus ir neatitikimus Sirijos deklacijose, kol bus įsitikinta, kad Sirijos cheminių ginklų programa yra negrįžtamai nutraukta. 2017 m. liepos mėn. ir 2018 m. kovo mėn. ES nustatė papildomas ribojamąsias priemones Sirijos aukšto lygio pareigūnams ir mokslininkams už jų vaidmenį kuriant bei panaudojant cheminį ginklą ir yra pasirengusi apsvarstyti galimybę nustatyti dar griežtesnes papildomas priemones. Šiuo atžvilgiu ES ragina JT ST skubiai atkurti nepriklausomą nusikalstamų veikų susiejimo su jų vykdytojais mechanizmą siekiant užtikrinti išpuolių naudojant cheminį ginklą vykdytojų atskaitomybę. Šiuo požiūriu ES apgailestauja, kad 2017 m. lapkričio mėn. Rusija vetavo bendro tyrimo mechanizmo įgaliojimų pratęsimą. ES ragina visas šalis panaudoti savo įtaką siekiant užkirsti kelią bet kokiam tolesniam cheminio ginklo naudojimui ir remia Tarptautinę kovos su nebaudžiamumu už cheminio ginklo naudojimą partnerystę.

12. ES toliau remis Sirijos gyventojų atsparumą laikydamosi ES strategijos dėl Sirijos. Vykdamas darbą bus tenkinami poreikiai, susiję su saugiomis ir vienodomis galimybėmis gauti civilinius dokumentus, būstą ir nuosavybės teises, siekiant užtikrinti, kad būtų išsaugotos sirų teisės, o perkeltiesiems asmenims būtų sudarytos pagrindinės sąlygos, kad jie galėtų oriai, saugiai ir savanoriškai grįžti į savo namus, kai tam bus sudarytos sąlygos. ES toliau teiks paramą atsparumo didinimui teikiant švietimo paslaugas, kuriant darbo vietas, remiant vietos civilinės valdžios struktūras opozicijos kontroliuojamose teritorijose, be kita ko, bendradarbiaujant su Sirijos laikinąja vyriausybe, ir dės pastangas, kad valstybės administracija nežlugtų. ES sieks padidinti pagalbą, tarpvalstybinę pagalbą derinant su iš Sirijos gaunama parama, ir sieks teikti pagalbą kaip didesnių pastangų, dedamų siekiant patenkinti gyventojų poreikius visoje Sirijoje, užkirsti kelią smurtiniam ekstremizmui bei sektantizmui ir sustiprinti atsparumą vietoje, dalį. ES pagalba turi būti naudinga Sirijos gyventojams, ir reikia užkirsti kelią tam, kad ja nepasinaudotų Sirijos režimas savo valdymui nacionaliniu ir vietos lygmenimis įteisinti. ES nedalyvaus nė vienoje Sirijos vietovėje vykdomoje spartaus atgaivinimo / stabilizavimo veikloje, kuria galėtų būti remiama socialinė ir demografinė inžinerija.
13. ES pakartoja, kad ji bus pasirengusi padėti atstatyti Siriją, tik kai bus ryžtingai pradėtas visapusiškas, tikras ir įtraukus politinis pereinamasis procesas, dėl kurio remdamosi JT Saugumo Tarybos rezoliucija 2254 (2015) ir 2012 m. Ženevos komunikatu susitarė Sirijos konflikto šalys. ES toliau aktyviai remia JT pastangas koordinuoti civilinį stabilizavimo planavimą po susitarimo sudarymo ir toliau dirbs kartu su tarptautinėmis finansų įstaigomis bei kitais paramos teikėjais. Ypatingą atsakomybę už atstatymo sąnaudas taip pat turėtų prisiimti konfliktą kurstę asmenys.

14. ES žino apie konflikto Sirijoje poveikį kaimyninėms valstybėms, kurios per pastaruosius kelerius metus įrodė savo įsipareigojimą ir atsparumą priimdamos milijonus Sirijos pabėgėlių, ir patvirtina savo įsipareigojimą teikti joms paramą. Taryba palankiai vertina rezultatus, pasiektus naudojant ES ir valstybių narių paramą, įskaitant ES regioninį patikos fondą, sukurtą reaguojant į krizę Sirijoje, ir pažangą, padarytą įgyvendinant ES bei Jordanijos ir ES bei Libano susitarimus, siekiant patenkinti svarbiausius Sirijos pabėgėlių ir juos priimančių bendruomenių regione poreikius. ES pažymi, kad Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR) apibrėžtos Sirijos pabėgėlių repatriacijos sąlygos šiuo metu nėra sudarytos. Padėtis priimančiose šalyse tebėra kritinė ir akivaizdžiai būtina sutelkti pastangas siekiant padėti šioms šalims įveikti iššūkius, susijusius su pabėgėlių krize, be kita ko, Palestinos pabėgėlių poreikių atžvilgiu.

15. Taryba palankiai vertina tai, kad vykdant tolesnę veiklą, susijusią su 2017 m. balandžio mėn. Briuselio konferencija, 2016 m. vasario mėn. Londono konferencija, 2013–2015 m. Kuveito įsipareigojimų telkimo konferencijomis, 2014 m. Berlyno konferencija ir 2017 m. Helsinkio konferencija, pirmininkaujant Europos Sąjungai ir Jungtinėms Tautoms 2018 m. balandžio 24–25 d. bus surengta 2-oji Briuselio konferencija „Parama Sirijos ir viso regiono ateičiai“. Visa apimantis šios konferencijos tikslas – išsaugoti tarptautinės bendruomenės susirūpinimą konfliktu Sirijoje ir padidinti paramą paveiktiems gyventojams. Konferencijoje bus siekiama konkrečių trejų tikslų. Joje bus pranešta apie teikiamą plataus masto tarptautinę paramą JT vadovaujamos pastangoms siekiant skubiai surasti politinį konflikto sprendimą vadovaujantis atitinkamomis JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis, įskaitant JT ST rezoliuciją 2254 ir Ženevos komunikatą. Joje bus svarstomas blogėjančios humanitarinės padėties Sirijoje klausimas ir pakartota ES bei tarptautinės bendruomenės nuolatinė tvirta parama kaimyninėms šalims, priėmusioms daugiau nei 5,6 mln. Sirijos pabėgėlių. Be to, konferencijoje bus apžvelgtas prieš metus 1-oje Briuselio konferencijoje priimtų tarptautinių įsipareigojimų dėl Sirijos ir regiono įgyvendinimas ir bus siekiama priimti naujus finansinius įsipareigojimus, skirtus augančių poreikių Sirijoje ir regione problemoms spręsti. ES ir jos valstybės narės, kaip didžiausios paramos teikėjos, padedančios švelninti blogiausią Sirijos krizės poveikį, nuo 2011 m. skyrusios daugiau nei 10,6 mlrd. EUR paramos ir du trečdalius sumos pagal 1-oje Briuselio konferencijoje priimtą įsipareigojimą skirti 5,6 mlrd. EUR, 2-oje Briuselio konferencijoje vėl priims reikšmingą įsipareigojimą, paragindamos tarptautinę bendruomenę pasidalyti šia našta, visų pirma priiimant papildomus įsipareigojimus, susijusius su JT humanitarinės pagalbos teikimo planu.